සංස්කෘතික පසුබිම

ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය දක්වා දිවෙන ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන බදුල්ලදිස්ත්‍රික්කයේ ඉතිහාසය පිරික්සීමේ දී ගම්‍යමාන වන්නේ විජයාවතරණයටත්පෙරරාජ්‍ය ව්‍යුහයක් සහිත දියුණු ජන කොටසක් ජීවත් වූ ප්‍රදේශයක් ලෙසය. රාවණා ඇල්ල ප්‍රදේශය මීට වසර 6000 කට පෙර එනම්, ක්‍රි.පූ. 1800-1900 පෙර සිය නිජභූමිය කොට ගෙන රාජ්‍ය පාලනය කළේ යැයි ජනප්‍රවාදයේ එන රාවණා රජු පිළිබඳඉතිහාසය පුරාවෘත්තය විමසීමේ දී සනාථ වන ප්‍රබල සාධකයන් රැසක් ඉන්දීය සාහිත්‍ය ඉතිහාසයෙන් හමුවේ.වාල්මීකි විසින් රචිත රාමායනය රාවණා රජු හාසබැඳිව ලියන ලද කෘතියක්ය.එමෙන්ම රාවණා වීණාව නමින් සංගීත භාණ්ඩයක්ද තිබී ඇත.මධ්‍ය ශිලා යුගයේ සිට ම ඌවේ මිනිස් ජනාවාස තිබූ බව පී.ඊ.පී.දැරණියගල මහතාගේ පරීක්ෂණවලින් සොයාගෙන ඇත. රාවණා ඇල්ල ගල්ගෙයි කරන ලද කැණීම්වලින් මිනිස් ඇටකටු හා ශිලා මෙවලම් ද කා දමන ලද සතුන්ගේ අවශේෂයන් ද හමු වී ඇත.

ප්‍රාග් ඉතිහාසයේ තවත් ඈතට යන මධ්‍ය ශිලා යුගයක් පිළිබද සාක්ෂි බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ බණ්ඩාරවෙල අවට කඳු මුදුන් රැසකින් ලැබී ඇත. මධ්‍ය ශිලා යුගය දැක්වෙන මයික්‍රොලිත ශිලා පතුරු බණ්ඩාරවෙල සිට වැලිමඩ මාර්ගයේ පිහිටා ඇති ඇන්ග්ලින් දේවස්ථානය පිහිටි චර්ච් හිල් නම් ස්ථානයෙන් හමු වී ඇත. බුදුපියාණන් වහන්සේ ක්‍රි.පූ.06 වන සියවසේ බුද්ධත්වයෙන් 09 වන මස දුරුතු පුර පසළොස්වක පොහෝදින මහවැලි ගංගා නිම්නයේ සිය ජනාවාස පිහිටුවා ගෙන සිටි යක්ෂ ගෝත්‍රිකයන් ජීවත් වූ වත්මන් මියුගුණ සෑ රදුන් (මහියංගණ සෑය) පිහිටි ස්ථානයට වැඩි සේක. මෙය බුදුරදුන්ගේ ප්‍රථම ලංකා ගමනය වීමත් සුවිශේෂී සිදු වීමකි. බුදුපියාණන් වහන්සේගෙන් බණ ඇසූ සුමන නම් ජනප්‍රධානියා බුදුපියාණන් වහන්සේගෙන් පුද සත්කාර කිරීම සඳහා යම් පාරිභෝගික වස්තුවක් ඉල්ලා සිටි අවස්ථාවේ කේෂධාතු මිටක් බුදුරදුන් විසින් පිරිනමා ඇත. එම ධාතුන් වහන්සේලා තැන්පත් කොට සුමන සමන් ජනප්‍රධානියා විසින් ඉදිකළ සෑය යුග කිහිපයකදී ප්‍රතිසංස්කරණය වී ඇත. එය වත්මන් මියුගුණ සෑරදුන් බව, ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. චෛත්‍යයක් නිර්මාණය කිරීමට තරම් කලා කුසලතාවයක් මෙන්ම දියුණු සමාජ ක්‍රමයක් තිබීමෙන් ගම්‍යමාන වන්නේ බුදුන් දවස පවා මෙම ප්‍රදේශ දියුණු තත්ත්වයක පැවති ප්‍රදේශ ලෙසය. සුමනසමන් නමින් සිටි ජන ප්‍රධානියා පසුව සුමන සමන් දෙවියන් ලෙසින් පිදුම් ලැබූ බව සඳහන් වේ. බුදු දහම වැනි ගැඹුරු දහමක් අවබෝධ කර ගැනීමට තරම් ඔවුන් එදා ඥාණවන්ත පිරිසක් ලෙසින් දියුණු සංස්කෘතියක් සහිත ජන කොටසක් ව ඉන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය.

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ තවත් සුවිශේෂී ස්ථානයක් වන්නේ ඓතිහාසික බදුල්ල මුතියංගණ රජමහා විහාරස්ථානය පිහිටි පුණ්‍ය භූමියයි. බුදුපියාණන් වහන්සේගේ තෙවන වර ලංකා ගමනයේ දී කැලණියට වැඩි අවස්ථාවේ දී මොහොතක් සමාධි සුවයෙන් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ඓතිහාසික බදුල්ල මුතියංගණ රජමහා විහාරස්ථානය පිහිටි මෙම ස්ථානයේ වැඩ සිට ඇත. මෙම ස්ථානයේ දී ඉන්දික නම් ජනප්‍රධානියෙක් දහම් අසා පැහැදී වන්දනා මාන කිරීමට යමක් ඉල්ලූවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඩා බිදු කිහිපයක් දුන් බවත්, මොහොතකින් ඒවා මුතු බවට පත් වූ බවත්, එම මුතු තැන්පත් කොට ඉදිකළ චෛත්‍යය මුතියංගණය ලෙසින් ප්‍රසිද්ධ වී ඇත. නමුණුකුලට අධිපති දෙවියන් ලෙසින් මෙතුමන් පසු කාලීනව ප්‍රසිද්ධ ව ඇත.

තවද මානව ශිෂ්ටාචාරයේ දූරාතීතයට ද නෑකම් කියන දඹාන ප්‍රදේශය අදටත් ආදිවාසී ප්‍රජාවට සෙවණ සලසයි.

Cultural Background

If you go in search for the Rawana legend, even the history of Indian literature reveals that an area in this district, called Rawanaella ,had been ruled by a powerful colonial governor known there is en evidence that District of Badulla inherits a proud history of its own, with the ancient glories of Uva, having a civilized and royal administration system ruled by wel-known kings such as " Rawana" before 6000 years ,within 1800-1900 B.C., even before the approach of King Vijaya to Sri Lanka, as the legends has taught about king Rawana. Also, the famous composition "Ramayanaya" that is written by the famous author Waalmiky too, comprises the same legend. It is further said that there had been a violin like musical instrument played by them called "RawanaVeenawa".The archaeological researches of Mr. P.E.P. Deraniyagala has found evidence for the existence of human habitats in Uva from the middle stone age.Also,it is said that, parts of human skeletons, stone tools and residues of animals had been found at the excavations of the Ravana Cave.

More evidence for existence of a stone age which running to the pre- history were found associated with the mountains around Bandarawelaregion.Stone spalls written of the middle stone age were found from the place called Church Hill , located along Bandarawela – Welimada road where the Anglin Church is situated.The most important evidence for the existence of human habitats in this district from the very ancient times is the visit of Lord Buddha to Ceylon in 06th B.C. after nine months of Lord Buddha's enlightment, to meet the people belonged to "yaksha" tribe at a place near the valley of River Mahaweli , where the MahiyanganaStupa is situated at present. According to the history, there dwelled a colonial ruler called 'SumanaSaman' who first enlightened the status of 'sowan' after following preach of the Lord Buddha on this visit. The Lord Buddha has offered His sacred relics of Hair on the request of SumanaSaman and the Sthupa of Mahiyangana was built embedding those sacred relics which issaid to be the ever first 'sthupa' erected in the world and had been reconstructed throughout many eras. Those architectural skills and their intellectuality to grasp the deep facts and spiritual values of Buddhist philosophy may help us in imagine the improved cultural situations prevailed even then.

Further, the Muthiyangana Temple, also known as the Muthiyangana Raja MahaVihara, is one of the most significant religious places in the district. Lord Buddha, during His third visit to Sri Lanka, has visited this place and the legends say a colonial Head named "Indika", hearing Lord Buddha's sermon, devoted and had requested something to worship. He has received a few drops of sweat, said to be turned in to pearls at the moment, and it is said that a stupa was built by the headman embedding those pearls in it, which later became famous as BadullaMuthiyanganaVihara.

The village of "Dambana" in Badulla District of Sri Lanka is a place linked with the Sri Lanken civilization and the generations come from those ancestors still dwell there